

Mgr. Zora Machková
Národní archiv
Praha 2016

SBÍRKA STANIČNÍCH KRONIK JAKO HISTORICKÝ PRAMEN

Ředitelství státních drah v

Plzni

PAMĚTNÍ KNIHA

dopravního
staničního úřadu

HAIDMÜHLE ČSD

(r a z í t k o)

Díl I.

Založeno v měsíci *květnu* 19*45*

Ukončeno 19

Pro dokumentární zachycení mezinárodních a spřátelených
přísah a v roce 1945 na stanici Haidmühle podle povst
že vnitřní správy, neboť stanice je majetkem nímajících
drah a leží na německém území. Ploha stanice byla do roku
1938 vykonávána služba pro ČSD jen komunistů účastně
a pro ČSR. Zvlášť jen celou městu. Všechny železniční služby
vykonávali německí železniční zaměstnanci. Ale vyjádření
představitelů ČSD pamětní kniha založena ani vedena
nebyla.

Stanice Haidmühle je vzdálena od hranice ČSR.
3 km v nadmořské výšce 800 m. v lesnatém kraji
a plná přírodních krás amerického výhledu.

☞ Dne 20. června 1945 přijela obrátou komise ČSD
složená z příslušníků ČSD Ing. Šmuka a Ing. Štěpánka od
byřelského povozního úřadu ze Střelkovic a komunistů
čestupce Karla Vondráše od doprav. úřadu ze Střelkovic
ke přehlednému přejíždění na celni a kurně v národních
barvách a se státní vlajkou v čele vysoce rychlostí motoru
všem do stanice Haidmühle, kde tamnímu přejíždění
komise ČSD přichvilněmu přednostovi stanice byla
připomenuto, že příslušníci ČSD a ČSR. budou na stanici Haidmühle
představitelů v tomto směru povstahu jeho do roku 1938.

Ředitelství státních drah v

Plzeň.

PAMĚTNÍ KNIHA

dopravního
staničního úřadu

Brod nad Lesy ČSD

(r a z í t k o)

Díl

I.

Založeno 11. srpna 1947 19

Ukončeno 19

Stаницe: Brod nad Lesy ČSD

Přednosta: A. ŘEHOŘ
inspektor

Rok: 1948

Zpracovatel:

Úvodní část pamětní knihy
Železniční stanice

Brod nad Lesy ČSD

Stanice Brod n/L ČSD jest dispoziční, přechodovou stanicí do Německa na trati Píseň - Brod n/L ČSD, v km 83.1, nadmořská výše 407 m. Polohově jest již na území Německa, vzdálena od státních hranic ČSR, měřeno po Železniční trati 6.1 km, a od silničního přechodu státních hranic u Polnavy 3 km.

Budovy nádraží a veškeré zařízení, kolejíště a trať od čsl. státních hranic jsou majetkem německ. drah. Podle prozatímní dohody, sjednané mezi ČSD a DRB dne 28. července 1945 za spolupráce zástupců okupační armády v Německu, mají ČSD pronajatou používají jen část přijímací staniční budovy a to 4 místnosti prozatímně do dalšího ujednání.

Stanice jest umístěna uprostřed starobylého města Farth i/Walde, které v roce 1933 oslavilo 600 leté jubileum svého založení. Má přes 6 tisíc obyvatel německé národnosti. Příslušné německé úřady, kterým stanice DR podléhá stále, jsou:

Soud: Farth i/Walde
Provozní úřad: Amberg
Strojní - i Weiden (Oberpf)
Převozní - i Regensburg
Výtopna: Schwandorf
Tratmistrovství: Farth i/Walde
Okresní úřad: Cham (Oberpf)
Zemský úřad: Regensburg
Státní zastupitelství: Amberg
Země a zemské hranice: Bavorsko.

V obvodu nádraží byly umístěny až do roku 1938 ve zvláštních budovách naproti přijímací budově čsl. celní úřad, celní sklad, celní skladiště, čsl. Železniční skladiště a příslušnými kancelářemi a byty celníků, oddělené pak bavorský celní úřad.

Dle poznámkové knihy a DR přednosty byli na bavorské straně německí přednostové stanice Farth i/Walde:

Od roku 1892 do roku 1904 : Rud. Reitzenstein
1905 : Mat. Dorsch
1920 : Jos. Babpt. Schmetz
1930 : Jos. Schmidt
1934 : Ker. Filzhammer
1937 : Jos. Fenzl
1939 : Karel Simáček

Pamětní knihy díl I., vložka 1.

Hlucholazy
v pam. knize Mikulovice

Sbírka staničních kronik

- A. Výnosy ministerstva dopravy o vedení pamětních knih
- B. Pamětní knihy ČSAD
- C. Pamětní knihy civilních letišť
- D. Pamětní knihy železničních stanic ČSD
- E. Pamětní knihy stanic ČSD na Podkarpatské Rusi

Opis

pamětní knihy dopr. úřadu v Jasine za rok 1923.

Podkarpatská Rus byla teprve 23. července 1920 od Rumunů převzata. Trvni, kteří do tohoto území přišli byl oddíl četnictva, který též vyvěsil vyhlášky, že Podkarpatská Rus jest přidělena k Č.S.R. Železniční personál, většina Maďarů, čekali dlouhý čas na změnu, že opět vrátí se Maďarům.

Obecnostvo zdejší jakož i v okolí, těšilo se na Čechy, kteří z jara Rumunského jich vysvobodili.

Personál maďarský, přednost, 2 vypravčí jakož i více maďarských zřizenců, odešli ze služby, a vyjádřili se, že pod Čechy sloužiti nebudou.

Obecnostvo i větší část železničních zřizenců zachovalo se vůči Č.S.R. velmi přátelsky a nadšeně.

Prvé volby do obce byly 16. října 1923, zvoleni byli 84% komunisté, při volbách dalších v měsíci březnu 1924 byly též 84% komunisté do kar. shromáždění a senátu zvoleni.

Č. březnu 1921 založen byl též zde tel. spol. "Sokol" který nyní čítá asi 50 členů, v tomto roce též utvořen byl "Sok. červený kříž" asi s 500 přispívajícími členy.

Načátek škol. r. 1922 byla otevřena měšťanská škola s 250 žáky, národnosti rusínské, maďarské i německé.

za správný opis:

Přednosta dopravního úřadu:

Leimert

Ředitelství státních drah v P r a z e.

PAMĚTNÍ KNIHA

dopravního
staničního úřadu

Stanice Praha-Braň

(r a z í t k o)

Díl 1.

Založeno 25.července 1945.

Ukončeno 19

POUČENÍ

1. Při změně příslušného ředitelství státních drah nebo názvu stanice napiše se na tuto obálku pod původní zápis poznámka „Ode dne . . .“ s novým označením ředitelství nebo staničním razítkem. Dřívější zápis se neškrte!
2. U historických záznamů — zejména v úvodní části pamětních knih — buďtež uvedeny prameny, odkud byly jejich údaje čerpány (krajinský tisk, farské kroniky, výpovědi svědků a pod.). Do železničních pamětních knih se však neopisují dějiny přilehlých obcí pokud nemají s vývojem dopravy v místě nic společného.
3. Nebyl-li výjimečně nařízen odchýlný postup, vypracujte pravidelný zápis pro pamětní knihu vždy v lednu podle poznámek po celý minulý rok připravovaných. Jedno vyhotovení svých zápisů uložte v této obálce jako důvěrnou pomůcku pro vnitřní potřebu, stanice, druhé pak zašlete prostřednictvím ředitelství státních drah železničnímu archivu v Praze.
4. K odesílaným opisům každoročních zápisů poříďte podle možnosti i opisy nebo reprodukce příloh svých pamětních knih. Vlastní přílohy ukládejte v dobrých obalech, aby nebyly časem poškozeny.
5. Po popsání 20 až 25 vložkových archů dá se staniční pamětní kniha i s obálkou při ukončení nejbližšího ročního zápisu svázat a založí se její další díl. Na budoucí vazbu pamatujte již při vyplňování vložek a nepište tudíž těsně u vnitřního okraje stran.

Dopravní úřad

Stanice: Praha, Masarykovo nádraží.

Přednosta: Insp. Jar. Strejček

Rok: 1904

Zpracovatel: adj. dr. A. Branald

Sekční šéf, Ing. JINDŘICH RYBÁK:

V roce 1904 měl jsem zajímavý rozhovor s tehdy osmdesátiletým, bývalým koncipistou Gubernia, později úředníkem Pražského nádraží, který byl pamětníkem slavných dnů 20. a 21. srpna 1845. Vyprávěl o slavnosti položení závěrečného kamene ve vestibulu nádraží. Gramatníci prý tehdy stáli od Pražské brány až k nádraží. On sám stál před t. zv. Pekhaussem, vojenskou pekárnou v místech dnešní lékárny Orient. Slavnost byla dokonale organizována. Prvou „branou“ v pravo /vchod do odjezdové budovy/ vstoupila do nádraží generalita. Levou „branou“ klerus, v čele s arcibiskupem Schrenkem, zatím co středem vcházeli sám arcivévoda Štěpán, Jan a uherský palatin. Závěrečný kámen sám ležel na dřevěné tribune, slavnostně zakryté rouškou. Po oficiálním poklepu, který učinilo přítomné panstvo, byl pak závěrečný kámen umístěn u paty prvního pilíře po pravé straně, hledíme-li od vchodu do vestibulu, t. j. onen, kolem kterého se prochází, jdeme-li k přednostenské kanceláři. Na můj dotaz, zda to viděl sám, řekl starý pán: ovšem, po odjezdu panstva byl i lidu povolen přístup do slavnostně vyzdobené ho nádraží. Jen do telegrafní kanceláře nikdo nesměl. Zavedl jsem pamětníka oněch dnů k pilíři, který mi naznačil. Rozhlédl se a poznamenal, že se to trochu změnilo, že rozpetí mezi pilířem a zdí/roh, kde jsou dnes kladenské pokladny/ se značně rozšířilo, patrně odbouráním. Závěrečný kámen nebyl nalezen. Ani deska-ta ostatně zmizela již dávno. Ale bylo by dobré pátrat dál-jíž proto, aby jednou při bourání nádraží bylo alespoň přibližně označeno ono místo. Pátral jsem sám a mnohé příležitosti mi k tomu napomáhaly. Tak v roce 1904 praskla vodovodní roura a zatopila nádražní sklep. Mnoho spisů a plánů tu vzalo za své, ale dost jsem jich zachránil, hlavně popis budovy a jednotlivých objektů. Pátral jsem i ve starém guberniálním archivu-ale marně. Při příležitosti 75. letého výročí nádraží uveřejnil jsem retrospektivní články v Železniční revui. Můj rozhovor s pamětníkem let pětadvacátých byl přenášen pražským rozhlasem. Vzpomenu si ještě na více zajímavých podrobností-jestlipak víte, že z našeho nádraží byl vypraven první zvláštní vlak vůbec? Štálo se tak pécí Dra Riegra a Vojtěcha Lany-k pohřbu Ing. Pernera do Pardubic. Pernerova smrt a její příčina dala vznik myšlence o průřezu volného prostoru. Dříve byly umísťovány náveštidla, sloupky a jiná tělesa libovolně u kolejí, bez ohledu na bezpečnostní prostor. Teprve tím hrozným neštěstím byl učiněn obrat k technickému zdokonalování, které vedlo k dnešním předpisům o zmíněném předepsaném průřezu. Mnoho ždaru Železničářské práci, mnoho ždaru Masarykovo nádraží.

Pamětní knihy díl , vložka

Stanice: Benešov u Prahy

Přednosta: František Kohout

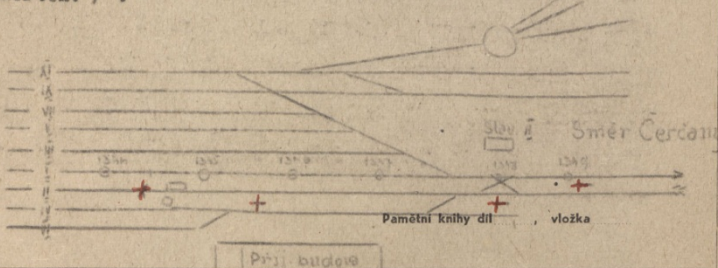
Rok: 1945.

Zpracovatel: František Kohout

V noci ze 24. na 25. ledna 1945 byl přepravován vlakem 6046 z Malešic do Meziměstí převoz vězňů, žen i mužů, různých národností, asi v 50 otevřených vozech. Podle výpovědi 3 žen dále uvedených, účastnic té převozu, jel tento transport z Pálky za Hlívce, kde byli vězňové soustředěni z různých polských táběrů. Měli jeti prý do Rakouska. Vězňové velmi špatně obživeni, většim dílem bosí, byli mmačkáni po 180 až 200 lidí v jednom voze. Celkem mlažalo se v tomto vlaku asi 10.000 lidí. Celou cestu velmi trpěli hladem, žízni, zimou a nepohodou - po celou cestu byl mráz a padal sníh. Jeli přes Olomouc, Českou Třebovou, Pardubice, Kolín, Malešice, Hostivář. Již cestou z České Třebové do Hostiváře bylo mnoho vězňů zastřeleno při pokusu dojíti si aspoň pro vodu. Také v úseku Hostivář - Čerčany mnoho vězňů zaplatilo pokus o útek nebo snahu dojíti si pro vodu svým životem.

Na dotaz vypravěčlo vlaků v Benešově u Prahy, kdy pojedě vlak 6046 z Čerčan, bylo odpovězeno, že vlak je v Čerčanech, kde se stál, nikdo se zaměstnanců nemůže vyjíti ven, že se neví, kdy vlak odjede. Vlak odjel z Čerčan v 0.56 min., cestou do Benešova seskočili z vlaku u hradla Bedřč v blízkosti strážního domku čís. 104 muž a žena. Muž byl hlídou zastřelen, žena postřelena, doplazila se ku strážnímu domku čís. 104, kde vyšlepením klesla a vyrvécela. U hradla Tužinka podařilo se dvěma mužům z vlaku uprchnouti. Co se s nimi však stalo, nebylo možno zjistiti. Službu u hradla Tužinka konal té noci Václav Suk, na hradle Bedřč František Vávra.

Vlak 6046 vjel do stanice Benešov u Prahy v 1. hod. 27 min. za bezpečnostních opatření, jež nařídil výpravčí vlakov František B. l. a. h. a. adj. ČSD. Ve stanici Benešov byli zastřeleni 4 muži, kteří vyskočili, abyšli došli pro vodu. Jeden z nich na pražském zhlaví pod mostem mezi druhou a první koleji, druhý proti stavědlu čis. II. mezi druhou a kusou koleji / Vánovou /, kterému při slézání z vozu byla ujeta noha a kterého esesáci ranami z pistole dobili. Třetí byl zastřelen hlídkou mezi druhou a čtvrtou kolejí proti dopravní kanceláři, čtvrtý byl zastřelen esesákem proti poštovní koln v druhé koleji u vodního jeřábu čis. 2. / Viz připojený náčrtek. /

Stanice: Benešov u Prahy

Přednosta: František Kohout

Rok: 1 9 4 5 .

Zpracovatel: František Kohout

Postřelené ale zachráněné byly tyto ženy:

Lola Reinherzová, narozená 10. 11. 1923, ze Sosnovice, Polsko, studující obchodní školy, svobodná, při vyskočení z vozu byla stráží střelena do stehna pravé nohy a byla českým četnictvem dovezena do okresní nemocnice v Benešově u Prahy.

Elisabeth Sternová, narož. 29. 10. 1921 ve Vídni, svo-
bodná, malířka. Při seskočení z vlaku byla střelena do
pravé nohy nad koleno, došla do Bystřice u Benešova, kde
byla ošetřena místním lékařem a četnictvem dopravena do
nemocnice do Benešova.

Rajana Vloščakovská, naroz. 3.2.1923, z Bedzin / Polsko /
svobodná, při vyskočení byla střelena do pravé nohy do
stehenní kosti. Převezena byla do benešovské nemocnice.

Podle sdělení okresní nemocnice v Benešově bylo do nemocnice 25. až 27. ledna 1945 dopraveno a léčeno kromě uvedených žen ještě 16 osob z vlaku smrti, je jichž jména jsou :

Kronner Gusta, maroz. 8.I. 1913.

Reis David, Belgie.

Salamon Lazar,

Tolub Gutia, ročník 1915, Sosnovice, Polsko

Andersovská Rene, ročník 1924, Francie / Auschwitz /

Czik Lazar, ročník 1924, Maďarsko / Gleiwitz /

Enker Pepi, ročník 1919, Polsko / Gleiwitz /.

Engelmann Abraham, ročník 1889, / Gintergrube /.

Frankfurter Leopold, ročník 1922 / Birkenau /.

Ginberg Marcel, ročník 1924, Francie / Auschwitz /.

Sobol Roman, ročník 1900, Belgie, Auschwitz /.

A - 19099 N.	neznámo odkud.
N - 11500	neznámo odkud.

N r 11530 neznámo odkud
Wexel Niezen neznámo odkud

wexsel Nicsan, ročník 1919 / Manowitz /.
Lichenstein Leopold, ročník 1922 a /

Goldstein Mikša ročník 1908 ? / Auschwitz /

Goldstein Miksa, ročník 1909,
Z těchto uvedených zemědělů :

Eva Elbaurová roz. Moiranská

Eva Eliadunova, roz. Mojnarova,
Engelmann Abraham

Goldstein Mikša.

A - 19099 N

N - 11500.

V Benešovs

V Benešovské nemocnici byli tiito vyjmenovaní postře-
lení věznové oštrovány a léčeny MUDr. Čedíkem, Šmídem,
Strejčkou, sestrou Jožkou Vaculovou.

Dne 24. března 1945 byla odvezena z nemocnice na rozkaz zdejšího Gestapa / mnozí ještě nevytlačeni / do Teresína na malou pevnost, cela čís. 33.

Lola Reinherzová, Elisabeth Sternová a Regina Vlosce-
ovská zůstaly v Teresíně až do 5. května t.r. kdy byly
všichni osvobozeni Mezinárodním Červeným Křížem. Myní se nalézají
všechny tři v Benešově, kde našly zaměstnání jako ošetřova-
telky ve zdejší nemocnici.

Československé státní dráhy.

(Razítko služby)
Hluboká nad Vltavou.

Hluboká nad Vltavou. dne 24. ledna 1935.

Čís.

148.

Předmět

Paměťka

Knihy p. 1934.

Ředitelství státní dráhy, odd. II-3,

Přílohy:

Plzeň.

k čís.

ze dne

Opris zápisu v pamětní knize za r. 1934.

Neutěšená hospodářská situace let předcházejících promítá se do života železničního i tohoto roku nezměněnými rásohy. Pokles odbytu veškerých průmyslových výrobků jeví se nadále se zmenšující dopravě nákladní a snížená finanční schopnost obyvatelstva nejširších vrstev projevují se v poklesu frekvence přepravy osob a zavazadel, jakož i poklesu příjmu z nich plynoucích.

Autobusová linka žst. státní dráhy na silniční trati Hluboká vlt. nádraží - Hluboká vlt. město - Čs. Budějovice byla dnem 15. května 1934 zrušena pro nepatrnou frekvenci a značný její schodek. V důsledku toho však vznikl značný úbytek příjmu z přepravy osob naší stanice, neboť obsluha z Hluboké vlt. a okolních míst počala od této doby ku svým jízdám do Čs. Budějovic užívati takřka výhradně autobusové přepravy soukromé linky Benešovy, která dříve používala k těmto jízdám hojně autobusy čsl. a dráhy.

Turistický ruch, obzvláště v letních měsících, byl normální. Lázeň Hluboká nad vlt. spolu s loveckým zámkem „Ohrada“ jsou stále velice častým cílem nejen školních zájezdů, nýbrž i výletníků všech společenských tříd. Zajímavý výlov tybínka Bezdřeva, který vždy bývá četně navštíven diváky z celého okolí, obzvláště z Čs. Budějovic, měl letošního roku pro špatnou pohodu menší účast. Za to však „Tělovýchovnou Jednotou Sokol“ v Hluboké nad vlt. v měsíci červenci pořádaný zápisný slet na prostranství u loveckého zámku „Ohrada“ měl velkou účast z celého Jihočeska. Příprava účastníků tohoto sletu drahou pravidelnými i mimořádnými výlety děla se v naprostém pořádku a bez nejmenší nehody a k úplné spokojenosti pořadatelstva i účastníků.

Stanice: ČSD OSTROMĚŘ

Přednosta: Návesník Josef

Rok: Úvod.

Zpracovatel: Návesník Josef

-51-

Skupina revolucionářů obsluhujících „čtyřče“,
s velitelem Fartákem na jednom z vozů „pancéřového vlaku“,
Stojící, nakloněný muž je Farták.

Spací vůz Společnosti Mitropa, zařazený do salonního
vlaku generála Schörnera.

Pamětní knihy díl I., vložka 13.

Železniční stanice

Stanice:

SUŠICE

Náčelník:
Přednost:

Josef Farták

Rok: 1952.

Zpracovatel:

Josef Farták.

Indonesie

Siam

Švýcarsko

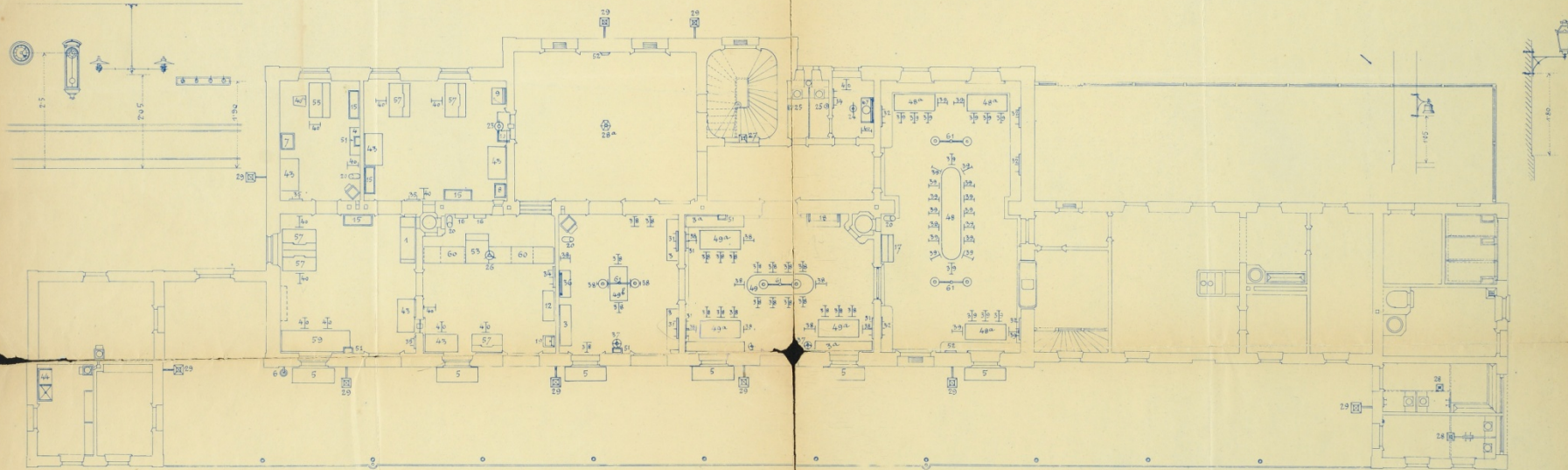
Anglie

* Pamětní knihy díl I, vložka 16.

Möblierungsplan für die Station Ober-Cerekwe.

FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH! JEN PRO SLUŽEBNÍ POTŘ.

Bureau.

- 1 Anhebeten gepolstert u. mit Schlafleder überzogen
- 4 Stühle
- 7 Kassa sammt Dokument
- 8 Kassaschloß sammt Dokument
- 9 Billbretter sammt Unterlage
- 10 Kasten mit Aufhängevorrichtung zum Kassafenster
- 12 Teilungsschranken großer
- 15 Kleiderkasten
- 16 Kasten für Kleiderkasten
- 19 Kleiderkasten
- 20 Kleiderkasten
- 23 Hängelampe mit Paraffin
- 26 Hängelampe
- 34 Kleiderkasten angestrichen mit 3 schwarzen Balken
- 35 Stühle mit Rollen für Bureau
- 40+ Tische aus gebogenem Holz

- 43 Aufhängeleuchte, 140 m lang
- 51 Pendelleuchte
- 55 Gepäck-Einstellvorrichtung
- 55 Schrank mit 2 Türen u. Aufsatz, 150 m lang
- 57
- 59
- 60
- 17 Wartesaal u. Restauration III. Cl.
- 26 Kleiderkasten angestrichen Holz angestrichen
- 32 Kleiderkasten aus Eisenblech
- 39 Stühle aus Eisenblech mit Brettleiste
- 48 Restaurationstisch an beiden Enden halbrund, 40 m lang
- 48+ vierseitig, 180 m lang
- 52 Wanduhr runde in Blechrahmen
- 61

Restauration I. u. II. Cl.

- 34 Bank mit perforierten Eisen u. Leder, 240 m lang
- 18 Kleiderkasten aus hartem Holz
- 51 Kleiderkasten mit polierter Eisen u. 3 braunen Balken
- 57
- 36 Stühle mit perforierten Eisen u. ebenen Leder
- 40 Restaurationstisch an beiden Enden halbrund, 200 m lang
- 40+ vierseitig, 180 m lang
- 51
- 51 Pendelleuchte größerer Gattung
- Wartesaal I. u. II. Cl.
- 3 Stühle mit perforierten Eisen u. Leder
- 20 Kleiderkasten aus Eisenblech
- 31 Kleiderkasten poliert mit 3 braunen Balken
- 36 Wandspiegel mit rundem Aufsatz und Konsolstisch
- 37 Regenschirmständer
- 52 Stühle mit perforierten Eisen u. ebenen Leder
- 49 Wanduhr runde, 150 m lang

- 51 Pendelleuchte größerer Gattung
- 61
- 51
- 24
- 25
- 26
- 34
- 40
- 67
- 27
- 28
- 52
- 44
- 5
- 6
- 29

Unterabtheilung für Hochbau.

Prag, im

Friedrich M...

Altzahl II 28 87.
Prag, im
Der Baudirector:

J. W. ...

Der General-Directionsrath:

...